

Social Innovation Canvas

Τι είναι το Social Innovation Canvas

Είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού και συν-σχεδιασμού που οργανώνει τα βασικά στοιχεία μιας κοινωνικής καινοτομίας σε μία συνεκτική εικόνα. Συνδέει το κοινωνικό πρόβλημα και τις ανάγκες των ανθρώπων με την προτεινόμενη λύση, τους εμπλεκομένους, τους πόρους, τον τρόπο λειτουργίας, τον κοινωνικό αντίκτυπο και τη μακροχρόνια βιωσιμότητα.

Πού αποσκοπεί

- Να μετατρέψει μία αρχική ιδέα σε σαφή και ελέγχιμη πρόταση.
- Να διατηρήσει στο κέντρο τους ανθρώπους που βιώνουν το κοινωνικό ζήτημα.
- Να ευθυγραμμίσει λύση, συνεργασίες, πόρους και τρόπο λειτουργίας.
- Να ξεχωρίσει την κοινωνική αξία από τις δραστηριότητες και τα άμεσα προϊόντα.
- Να εντοπίσει κρίσιμες υποθέσεις, κενά και κινδύνους πριν από την εφαρμογή.
- Να υποστηρίξει κοινές αποφάσεις και γρήγορες δοκιμές της ιδέας.

Προτεινόμενη ροή

Βήμα	Εργασία	Αποτέλεσμα
1	Ορίστε το κοινωνικό ζήτημα, το πεδίο και τους ανθρώπους που επηρεάζονται.	Σαφής εστίαση
2	Καταγράψτε ανάγκες, υφιστάμενες λύσεις και κενά.	Τεκμηριωμένη ευκαιρία
3	Σχεδιάστε την κοινωνική αξία και τη βασική εμπειρία της λύσης.	Πρόταση λύσης
4	Ορίστε συμμετοχή, συνεργασίες, δραστηριότητες και πόρους.	Μοντέλο λειτουργίας
5	Συνδέστε αποτελέσματα, αντίκτυπο, έσοδα και κόστη.	Μοντέλο αξίας και βιωσιμότητας
6	Ιεραρχήστε υποθέσεις, δοκιμές και επόμενες αποφάσεις.	Σχέδιο μάθησης

Πριν ξεκινήσετε

- Συμμετέχουν άνθρωποι με άμεση εμπειρία του κοινωνικού ζητήματος.
- Η ομάδα είναι έτοιμη να αλλάξει την αρχική ιδέα αν τα στοιχεία το απαιτήσουν.
- Υπάρχει βασική εικόνα των υφιστάμενων υπηρεσιών, πρακτικών και φορέων.
- Έχει οριστεί συγκεκριμένο γεωγραφικό ή θεματικό πεδίο.
- Έχει συμφωνηθεί ποιος συντονίζει, ποιος αποφασίζει και ποιος καταγράφει.
- Υπάρχει χρόνος για έλεγχο του canvas με τους άμεσα ενδιαφερομένους.

Βασικοί κανόνες

Κανόνας	Πρακτική εφαρμογή
Ξεκινήστε από την ανάγκη	Μην προσαρμόζετε το πρόβλημα σε μία λύση που έχει ήδη επιλεγεί.
Συν-σχεδιάστε	Οι άνθρωποι που επηρεάζονται συμμετέχουν στις βασικές επιλογές και όχι μόνο στην επιβεβαίωσή τους.
Γράψτε συγκεκριμένα	Ορίστε ποιος, τι, πού, πότε και με ποια αναμενόμενη αλλαγή.
Διαχωρίστε τους ρόλους	Ωφελούμενος, χρήστης, πελάτης, χρηματοδότης και εταίρος μπορεί να είναι διαφορετικοί.
Δηλώστε τις υποθέσεις	Κάθε μη επιβεβαιωμένη πεποίθηση καταγράφεται και συνδέεται με δοκιμή.
Ενημερώνετε το canvas	Αλλάξτε το όταν νέα στοιχεία επηρεάζουν τη λύση ή το μοντέλο λειτουργίας.

Κάρτα πρωτοβουλίας

Τίτλος πρωτοβουλίας

Ομάδα και υπεύθυνος

Πεδίο	Συμπλήρωση
Κοινωνικό ζήτημα	
Περιοχή ή κοινότητα	
Κύριες ομάδες που επηρεάζονται	
Στάδιο ιδέας	
Χρονικός ορίζοντας	
Απόφαση που πρέπει να ληφθεί	
Υφιστάμενα στοιχεία	
Κύρια κενά γνώσης	
Όρια της πρωτοβουλίας	

Κοινωνικό ζήτημα και πλαίσιο

Συνοπτική διατύπωση του ζητήματος

Διάσταση	Τι συμβαίνει σήμερα	Ποιοι επηρεάζονται	Στοιχείο ή παρατήρηση
Πρόσβαση σε υπηρεσίες ή ευκαιρίες			
Συμπεριφορές και καθημερινές πρακτικές			
Σχέσεις και κοινωνικά δίκτυα			
Θεσμοί, κανόνες και διαδικασίες			
Οικονομικές συνθήκες			
Περιβαλλοντικές ή χωρικές συνθήκες			
Αντιλήψεις, στερεότυπα ή εμπιστοσύνη			

Ριζικά αίτια

Ποια αίτια διατηρούν το ζήτημα και ποια μπορεί να επηρεάσει η πρωτοβουλία

Άνθρωποι και ανάγκες

[illegible]

Διαχωρισμός ρόλων

Ρόλος	Ποιος είναι	Τι χρειάζεται ή προσφέρει
Άμεσα ωφελούμενος		
Έμμεσα ωφελούμενος		
Χρήστης		
Αγοραστής ή αναθέτων		
Χρηματοδότης		
Φορέας υλοποίησης		

Υφιστάμενες λύσεις και κενό

Υφιστάμενη λύση ή πρακτική	Ποιος την παρέχει	Τι λειτουργεί	Τι δεν καλύπτεται	Γιατί παραμένει το κενό

Το κενό που θα αντιμετωπιστεί

Ποια συγκεκριμένη ανάγκη δεν καλύπτεται επαρκώς σήμερα

Γιατί η αντιμετώπισή της απαιτεί νέα ή διαφορετική προσέγγιση

Πρόταση κοινωνικής αξίας

Διατυπώστε την αξία με όρους αλλαγής για τους ανθρώπους και όχι με όρους χαρακτηριστικών της λύσης.

Στοιχείο	Συμπλήρωση
Για ποιους ανθρώπους	
Ποια κρίσιμη ανάγκη	
Ποια λύση ή εμπειρία	
Ποιο άμεσο όφελος	
Ποια ουσιαστική κοινωνική αλλαγή	
Τι είναι διαφορετικό από τις σημερινές επιλογές	
Ποια αξία δημιουργείται για εταίρους ή χρηματοδότες	

Συνοπτική πρόταση αξίας

Η προτεινόμενη λύση

Στοιχείο λύσης	Περιγραφή	Ανάγκη που καλύπτει	Κύρια ομάδα	Απαραίτητη προϋπόθεση

Όρια λύσης

Τι περιλαμβάνει

Τι δεν περιλαμβάνει

Ποιο είναι το μικρότερο χρήσιμο σύνολο που μπορεί να δοκιμαστεί

Εμπειρία του ανθρώπου

Στάδιο	Τι κάνει ο άνθρωπος	Τι χρειάζεται	Σημείο επαφής	Πιθανό εμπόδιο	Αναγκαία υποστήριξη
Ενημέρωση					
Πρόσβαση					
Έναρξη					
Χρήση					
Ολοκλήρωση					
Συνέχεια					

Κρίσιμη στιγμή

Σε ποιο σημείο είναι πιθανότερη η εγκατάλειψη ή ο αποκλεισμός και τι θα αλλάξει

Συμμετοχή και συν σχεδιασμός

Ομάδα	Τι επηρεάζει	Τρόπος συμμετοχής	Στάδιο	Υποστήριξη συμμετοχής	Πώς επιστρέφεται η απόφαση

Έλεγχος ουσιαστικής συμμετοχής

- Οι συμμετέχοντες επηρεάζουν πραγματικές επιλογές και όχι μόνο δίνουν γνώμη.
- Έχουν πρόσβαση σε κατανοητή πληροφορία πριν από την απόφαση.
- Καλύπτονται πρακτικά εμπόδια όπως χρόνος, μετακίνηση, γλώσσα και ψηφιακή πρόσβαση.

- Είναι σαφές τι μπορεί και τι δεν μπορεί να αλλάξει.
- Η ομάδα εξηγήει πώς αξιοποιήθηκαν οι προτάσεις και γιατί απορρίφθηκαν άλλες.

Εμπλεκόμενοι και συνεργασίες

[illegible]

Κρίσιμες συνεργασίες

Συνεργασία	Κοινός στόχος	Αρμοδιότητες	Απόφαση που απαιτείται	Επόμενο βήμα

Βασικές δραστηριότητες και πόροι

[illegible]

Πόροι που πρέπει να εξασφαλιστούν

Κατηγορία	Ανάγκη	Διαθέσιμο σήμερα	Κενό	Τρόπος κάλυψης
Άνθρωποι και δεξιότητες				
Χρηματοδότηση				
Χώροι και εξοπλισμός				
Δεδομένα και τεχνολογία				
Άδειες και θεσμική υποστήριξη				

Μοντέλο λειτουργίας

Λειτουργία	Πώς εκτελείται	Ποιος ευθύνεται	Κρίσιμο πρότυπο ποιότητας	Πώς ελέγχεται
Προσέγγιση συμμετεχόντων				
Ένταξη και αρχική εκτίμηση				
Παροχή βασικής λύσης				
Συντονισμός συνεργατών				
Υποστήριξη και παραπομπές				
Διαχείριση δεδομένων				
Παράπονα και προστασία				
Παρακολούθηση αποτελεσμάτων				

Κοινωνικά αποτελέσματα και αντίκτυπος

Επίπεδο	Αναμενόμενη αλλαγή	Για ποιους	Χρονικός ορίζοντας	Ένδειξη επιτυχίας
Άμεσο προϊόν				
Βραχυπρόθεσμο αποτέλεσμα				
Ενδιάμεσο αποτέλεσμα				
Μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα				
Κοινωνικός αντίκτυπος				

Κοινωνική αξία

Τι θα είναι ουσιαστικά διαφορετικό στη ζωή των ανθρώπων ή στη λειτουργία του συστήματος

Σε ποιο μέρος αυτής της αλλαγής αναμένεται να συμβάλει η πρωτοβουλία

Δείκτες και στοιχεία

Αποτέλεσμα	Δείκτης	Αρχική τιμή	Στόχος	Πηγή	Συχνότητα	Υπεύθυνος

Έλεγχος δείκτη

- Μετρά αλλαγή και όχι μόνο αριθμό δράσεων ή συμμετοχών.
- Μπορεί να αναλυθεί ανά ομάδα ώστε να φαίνονται αποκλεισμοί και ανισότητες.
- Έχει σαφή πηγή, συχνότητα και υπεύθυνο.
- Η συλλογή δεδομένων είναι αναλογική και σέβεται την ιδιωτικότητα.
- Το αποτέλεσμα θα επηρεάσει συγκεκριμένη απόφαση.

Οικονομική και λειτουργική βιωσιμότητα

Ροή πόρων ή εσόδων	Ποιος συνεισφέρει	Για ποια αξία	Ποσό ή βάση υπολογισμού	Σταθερότητα	Προϋπόθεση

Δομή κόστους

Κατηγορία κόστους	Σταθερό ή μεταβλητό	Βάση υπολογισμού	Εκτίμηση	Πώς μειώνεται χωρίς απώλεια ποιότητας

Σημείο οικονομικής ευπάθειας

Ισότητα προσβασιμότητα και προστασία

Ομάδα	Εμπόδιο πρόσβασης	Προσαρμογή	Πιθανή βλάβη ή αποκλεισμός	Μέτρο προστασίας	Ένδειξη

Ελάχιστες προϋποθέσεις

- Η συμμετοχή είναι ελεύθερη, ενημερωμένη και χωρίς αθέμιτη πίεση.
- Τα προσωπικά δεδομένα περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία.
- Υπάρχει προσβάσιμος τρόπος αναφοράς παραπόνων ή βλάβης.
- Η λύση δεν μεταφέρει κόστος ή κίνδυνο στις πιο ευάλωτες ομάδες.
- Έχουν οριστεί συνθήκες παύσης ή αλλαγής της εφαρμογής.

Υποθέσεις και κίνδυνοι

ID	Υπόθεση ή κίνδυνος	Τι επηρεάζει	Σημασία	Βεβαιότητα ή πιθανότητα	Τρόπος ελέγχου ή μείωσης
1			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
2			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
3			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
4			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
5			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
6			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
7			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
8			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	
9			Υ / Μ / Χ	Υ / Μ / Χ	

Ιεράρχηση

Ελέγξτε πρώτα ό,τι είναι ταυτόχρονα κρίσιμο για την επιτυχία και χαμηλής βεβαιότητας. Οι κίνδυνοι υψηλής πιθανότητας και υψηλής επίπτωσης απαιτούν υπεύθυνο και συγκεκριμένο μέτρο πριν από την εφαρμογή.

Δοκιμές και μάθηση

Κρίσιμη υπόθεση	Τι πρέπει να μάθουμε	Μικρή δοκιμή	Ποιοι συμμετέχουν	Ένδειξη	Κριτήριο απόφασης

Μετά από κάθε δοκιμή

Τι παρατηρήθηκε	Τι σημαίνει	Τι αλλάζει στο canvas	Απόφαση	Επόμενη δοκιμή

Κλίμακα και συστημική αλλαγή

Δυνατότητα	Τι απαιτείται	Τι πρέπει να παραμείνει σταθερό	Τι μπορεί να προσαρμοστεί	Κίνδυνος
Περισσότεροι άνθρωποι στην ίδια περιοχή				
Εφαρμογή σε άλλη περιοχή				
Υιοθέτηση από άλλον φορέα				
Ενσωμάτωση σε δημόσια υπηρεσία				
Αλλαγή κανόνα ή θεσμικής πρακτικής				

Συστημική συμβολή

Ποιες σχέσεις, κανόνες, ροές πόρων ή αντιλήψεις χρειάζεται να αλλάξουν

Social Innovation Canvas

Πεδίο	Συνοπτική συμπλήρωση
Κοινωνικό ζήτημα και ριζικά αίτια	
Άνθρωποι και κρίσιμες ανάγκες	
Υφιστάμενες λύσεις και κενό	
Πρόταση κοινωνικής αξίας	
Βασική λύση και εμπειρία	
Συμμετοχή και συν σχεδιασμός	
Εμπλεκόμενοι και συνεργασίες	
Βασικές δραστηριότητες	
Κρίσιμοι πόροι και ικανότητες	
Κοινωνικά αποτελέσματα και αντίκτυπος	
Δείκτες και στοιχεία	
Ροές πόρων ή εσόδων	
Κύρια κόστη	
Ισότητα και προστασία	
Κρίσιμες υποθέσεις και κίνδυνοι	
Πρώτη δοκιμή και επόμενη απόφαση	

Έλεγχος συνοχής

Έλεγχος	Ναι	Όχι	Τι αλλάζει
Η λύση απαντά σε τεκμηριωμένη ανάγκη και σαφές κενό.			
Οι άνθρωποι που επηρεάζονται συμμετείχαν στις βασικές επιλογές.			
Η πρόταση αξίας είναι διαφορετική από τις σημερινές επιλογές.			
Οι συνεργασίες και οι πόροι επαρκούν για τον τρόπο λειτουργίας.			
Οι δραστηριότητες συνδέονται με συγκεκριμένα κοινωνικά αποτελέσματα.			
Το μοντέλο εσόδων ή πόρων μπορεί να στηρίξει τα βασικά κόστη.			
Έχουν εξεταστεί ισότητα, προσβασιμότητα και πιθανές βλάβες.			
Οι πιο κρίσιμες υποθέσεις συνδέονται με μικρές δοκιμές.			
Υπάρχουν σαφή κριτήρια για συνέχιση, αλλαγή ή παύση.			

Κύρια απόφαση

Τι εγκρίνεται ή αλλάζει μετά τον έλεγχο

Σχέδιο επόμενων ενεργειών

Ενέργεια	Υπεύθυνος	Συνεργάτες	Προθεσμία	Αναγκαίος πόρος	Κριτήριο ολοκλήρωσης

Σημεία απόφασης

Ημερομηνία	Στοιχεία που θα εξεταστούν	Επιλογές	Ποιος αποφασίζει

Checklist ολοκλήρωσης

- Το κοινωνικό ζήτημα και τα ριζικά αίτια περιγράφονται συγκεκριμένα.
- Οι κύριες ομάδες, οι ανάγκες και τα εμπόδια είναι σαφή.
- Έχουν καταγραφεί οι υφιστάμενες λύσεις και το πραγματικό κενό.
- Η κοινωνική αξία περιγράφει ουσιαστική αλλαγή για συγκεκριμένους ανθρώπους.
- Η λύση έχει σαφή όρια και μπορεί να δοκιμαστεί σε μικρή κλίμακα.
- Οι άνθρωποι που επηρεάζονται έχουν ουσιαστικό ρόλο στον σχεδιασμό.
- Οι συνεργασίες, οι δραστηριότητες και οι πόροι είναι ευθυγραμμισμένοι.
- Τα κοινωνικά αποτελέσματα διακρίνονται από τα άμεσα προϊόντα.
- Υπάρχουν ρεαλιστικοί δείκτες, πηγές δεδομένων και υπεύθυνοι.
- Το οικονομικό μοντέλο καλύπτει τις κρίσιμες λειτουργίες.
- Έχουν εξεταστεί αποκλεισμοί, βλάβες και μέτρα προστασίας.
- Οι κρίσιμες υποθέσεις και οι επόμενες δοκιμές είναι καταγεγραμμένες.

Κρισιμότερη εκκρεμότητα

Άμεσο επόμενο βήμα

Σύντομο παράδειγμα

Υποθετική πρωτοβουλία: κινητή και ψηφιακή υπηρεσία υποστήριξης ηλικιωμένων σε απομακρυσμένα χωριά, με συντονισμό εθελοντών, τοπικών επαγγελματιών και δημοτικών υπηρεσιών.

Πεδίο	Παράδειγμα
Κοινωνικό ζήτημα	Ηλικιωμένοι που ζουν μόνοι αντιμετωπίζουν δυσκολία πρόσβασης σε καθημερινές υπηρεσίες, ενημέρωση και κοινωνική επαφή.
Κρίσιμη ανάγκη	Αξιόπιστη, απλή και προσωπική υποστήριξη χωρίς ανάγκη συχνής μετακίνησης.
Υφιστάμενο κενό	Οι υπηρεσίες είναι αποσπασματικές, η ψηφιακή χρήση περιορισμένη και οι άτυπες βοήθειες δεν συντονίζονται.
Πρόταση αξίας	Ένα τοπικό σημείο επικοινωνίας οργανώνει αιτήματα, επισκέψεις και παραπομπές με τρόπο προσβάσιμο και αξιόπιστο.
Βασική λύση	Τηλεφωνική γραμμή, τακτική κινητή παρουσία στα χωριά και απλό σύστημα συντονισμού αιτημάτων.
Συμμετοχή	Οι ηλικιωμένοι και οι φροντιστές συνδιαμορφώνουν ώρες, κανάλια επικοινωνίας και κανόνες εμπιστοσύνης.
Συνεργασίες	Δήμος, κέντρο κοινότητας, φαρμακεία, σύλλογοι, επαγγελματίες υγείας και εκπαιδευμένοι εθελοντές.
Αποτέλεσμα	Περισσότερα αιτήματα εξυπηρετούνται έγκαιρα και μειώνονται η απομόνωση και οι μη αναγκαίες μετακινήσεις.
Βιωσιμότητα	Δημοτική σύμβαση υπηρεσίας, τοπικές χορηγίες και συνεισφορές συνεργατών σε είδος.
Κρίσιμη υπόθεση	Οι ηλικιωμένοι εμπιστεύονται το σημείο επαφής και οι συνεργάτες ανταποκρίνονται στον συμφωνημένο χρόνο.
Πρώτη δοκιμή	Τετράβδομη λειτουργία σε δύο χωριά με 20 χρήστες και εβδομαδιαία ανασκόπηση αιτημάτων.

Δοκιμή του παραδείγματος

Υπόθεση	Δοκιμή	Ένδειξη	Κριτήριο απόφασης
Οι ηλικιωμένοι χρησιμοποιούν ευκολότερα το τηλέφωνο από μία εφαρμογή.	Δώστε δύο τρόπους υποβολής αιτήματος για τέσσερις εβδομάδες.	Ποσοστό αιτημάτων ανά κανάλι και ανάγκη βοήθειας.	Διατηρείται ως κύριο κανάλι αυτό που χρησιμοποιείται αυτόνομα από τουλάχιστον 70%.
Οι συνεργάτες μπορούν να απαντούν έγκαιρα.	Καταγράψτε χρόνο ανάθεσης και ολοκλήρωσης ανά κατηγορία αιτήματος.	Διάμεσος χρόνος από αίτημα έως λύση.	Ανασχεδιάζεται η ροή αν πάνω από 20% υπερβαίνει τον συμφωνημένο χρόνο.
Η υπηρεσία μειώνει την απομόνωση και όχι μόνο διεκπεραιώνει αιτήματα.	Σύντομη αρχική και τελική συζήτηση για κοινωνική επαφή και αίσθημα υποστήριξης.	Αλλαγή στις απαντήσεις και ποιοτικά παραδείγματα.	Προστίθεται σταθερή κοινωνική δραστηριότητα αν δεν παρατηρείται βελτίωση.
Το κόστος μπορεί να υποστηριχθεί τοπικά.	Υπολογίστε κόστος ανά εξυπηρετούμενο αίτημα και ώρες συντονισμού.	Κόστος, φόρτος και συνεισφορές συνεργατών.	Προχωρά επέκταση μόνο με συμφωνημένη χρηματοδότηση των κρίσιμων ρόλων.

Πιθανή αναθεώρηση

Αν η γραμμή δέχεται πολλά αιτήματα αλλά οι χρόνοι απόκρισης παραμένουν μεγάλοι, η ομάδα δεν επενδύει πρώτα σε περισσότερη προβολή. Ελέγχει τη διαθεσιμότητα συνεργατών, τα κριτήρια προτεραιότητας και τη διαδικασία ανάθεσης, και προσαρμόζει το μοντέλο λειτουργίας.